

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucular, yoğun bir emek harcanarak hazırlanan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin, altıncı sayısını sizlerle paylaşmanın haklı gururunu yaşamaktayız. Bu sayımızda da Sosyal Bilimlerin farklı alanlarına ait kıymetli çalışmaları siz değerli okuyucularımızın istifadesine sunmaya çalıştık. Üçüncü yılındaki ikinci cildi yayınlanan dergimizin altıncı sayısında 11 makale yer almakta olup, bu makalelerin biri Rusça, diğerleri de Türkçe olarak neşredilmiştir.

Birinci makalede Türkiye'nin bulunduğu coğrafi bölgede dünya güç merkezleri arasındaki dengeyi etkileyecek şekilde, sürekli ve çok yönlü çıkar ve güç çatışmalarının yaşandığı, kritik bir coğrafi konuma sahip olduğu belirtilmiştir. Coğrafi konumunun özellikleri, günümüz jeopolitik şartlarının verdiği imkânlar ile Türkiye'nin gerek küresel düzeyde gerekse bölgesel düzeyde politik seçeneği en fazla olan ülkelerden birisi olduğu ifade edilmiştir. Her geçen gün gelişmekte olan ekonomik ve teknolojik gücünün, bağımsızlığını kazanmış Orta Asya'daki Türk devletleriyle bütünleşebilecek potansiyele sahip olmasının verdiği avantaj ile bölgede mevcut politik, askeri ve ekonomik dengeyi bulunduğu tarafın lehine çevirebilecek milli güce ve coğrafi konuma sahip bir bölge devleti olduğu vurgusu yapılarak Türkiye'nin jeopolitik açıdan önemi üzerinde durulmuştur.

Ayşe Kilimci'nin Hikâyeciliği ve Hikâyelerinde Anlatım Teknikleri başlığı ile kaleme alınan ikinci makalede Ayşe Kilimci'nin hikâyeciliğinin özellikleri ve hikâyelerinde kullandığı anlatım tekniklerinin belirlenmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir. Çok yönlü, renkli ve canlı bir üslûba sahip olan yazarın, ifade imkânlarını artırmak için birçok anlatım tekniğini kullanmaktan geri durmadığı belirtilmiştir. Yazarın gerek anlatıdaki yeknesaklığı ortadan kaldırmak gerekse anlatılmak istenen hususun farklı bakış açılarıyla ortaya konulmasını sağlamak için aynı hikâye içinde birçok anlatım tekniğini de uyguladığı üzerinde durulmuştur. Hikâyelerinde klasik ve modern anlatım tekniklerini başarıyla uygulayan yazarın, hikâyelerindeki destansı üslûbunun etkisiyle özellikle diyalog, sahneleme, montaj, tasvir ve yorumlama tekniklerini başarıyla uyguladığı ifade edilmiştir.

Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Örgütsel Faktörler Ölçeğinin Geliştirilmesi: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Örneği başlığı ile kaleme alınan üçüncü makalede, araştırmanın amacının, üniversite öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen örgütsel faktörleri belirleme ölçeğini geliştirmek ve geliştirilen ölçeğe göre öğrenci ve aileleri hakkındaki bilgileri karşılaştırmak olduğu belirtilmiştir. 76 önermeye uygulanan faktör

analizi tekniği ile altı boyutlu bir ölçek geliştirildiği ve geliştirilen “Öğrencilerin Akademik Başarısını Etkileyen Örgütsel Faktörler Ölçeği” içerisindeki boyutlar; “fiziksel ortam ve donanım”, “yönetimsel hizmetler ve uygulamalar”, “öğretim metodu ve derse hâkimiyet”, “kişisel sorumluluk ve davranışlar”, “iletişim” ve “mesleki yeterlilikler ve ders içeriği” olarak belirlendiği ifade edilmiştir.

Rusça kaleme alınan dördüncü makalede ise Rusya’da Ticari Ekonomik Eğitimin Yetkinleştirme ve Gelişim Yolları: Problemler ve Bakış Açıları adlı çalışma ile günümüzde Rusya Federasyonu’nda ticari ekonomik eğitimin yetkinleştirilmesinin ve gelişiminin perspektifleri ve problemleri incelenmiştir. Yüksek mesleki öğretimin modernleşmesine yönelik oluşum verileri derlenmiş ve bu oluşumun gelişmesi için model önerilerinde bulunulmuştur.

Orta Asır At, Koç ve Koyun Heykelli Kabrindeki Abidelere Ermeni İddiası başlığı ile kaleme alınan beşinci makalede; eski Türklerin ölen kişilerinin ruhunun sonsuza kadar yaşayacağına inandıkları, bu yüzden gömülen kişilerin mezarlarının üstüne onların dünyada kullandıkları eşyalarını koydukları ve mezarlarını sembolik anlam taşıyan motiflerle bezedikleri belirtilmiştir. Nahcivan topraklarında bu tip mezar üstü abidelere çok sayıda rastlandığı; at, koç ve koyun heykelli mezar taşlarına Azerbaycan toprakları dışında, yakın bölgelerde de rastlandığı aktarılmıştır. Fakat Ermenilerin son zamanlarda bölgedeki orta çağ dönemine ait olan kabirlerdeki taştan yontulmuş koç ve koyun figürlerini kendinin gibi göstermeye çalıştığı, üzerindeki Türklere ait yazıt ve tasvirleri bozarak, yerine kendilerine ait yazıt ve çizimler ile taşları kendi kültürel değerleri ile özdeşleştirmeye çalıştıkları ifade edilmiştir.

Altıncı makale, Tarih Eğitimi Bölümü ile Pedagojik Formasyon Alan Tarih Bölümü Öğrencilerinin Merak Ettikleri Tarih Konularının Karşılaştırılması adlı çalışmada; Tarih Eğitimi Bölümü öğrencileri ile Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Tarih Bölümü öğrencilerinin merak ettikleri tarih konularının tespit edilmesi, karşılaştırılması ve bunun sebeplerinin ortaya konulmasının amaçlandığı ifade edilmiştir. Nitel araştırma yönteminin benimsendiği çalışmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. 154 öğretmen adayına “Tarih Merakı Görüşme Formu”nun uygulandığı, elde edilen bulgulara göre öğretmen adayların siyasi ve askeri tarihe daha meraklı oldukları tespit edildiği belirtilmiştir.

M. Hanefi Palabıyık’ın Temel İslami İlimler Aleyhinde Yayıdığı Fikirlere Reddiye (1)(Yazarın Metodunun ve Fikirlerinin Umumi Tenkidi) adlı yedinci makalede; eleştirmen olan yazar diğer yazarın genel metodunu değerlendirdiğini, onun geleneksel İslâm dini hakkında verdiği bu hükümlere derinlemesine yaptığı araştırmalar neticesinde ulaşmadığını gösterdiğini iddia etmektedir. Palabıyık’ın, son yıllarda İslâm âleminde yapılan muhtelif tezlerden hareketle oluşturduğu düşüncelerinin pek çoğunun, yanlış genellemelerden, şâz görüşlerden, zanni-tahmini bilgilerden meydana geldiği

ifade edilmiştir. Yazarın iddialarının hemen hemen hiç birisinin özgün araştırmaların mahsulü olmadığı; aksine tek taraflı, ideolojik ve yüzeysel derlemeler olduğu şeklinde bir görüş belirtilmiştir.

Safevilerin Son Döneminde Rusya'nın Azerbaycan'ın Hazar Sahili Vilayetlerini İşgal Etmesinde Ermeni Faktörünün Rolü ve Bunun Nahçıvan'a Etkisi adlı sekizinci makalede; onsekizinci yüzyılda Ermenilerin, Azerbaycan topraklarında Rusya taraftarı propagandalar yapmasını ve Rusya'nın bu yerleri, özellikle de Nahçıvan bölgesini işgal etmesi için Ermenilerin düzenledikleri projeleri tahlil edilerek o dönemde yaşanmış olan siyasi olayların Nahçıvan üzerindeki etkileri ifade edilmeye çalışılmıştır.

Çin Bürokrasi Sınavları: Patrimonyal Bürokraside Rasyonel Bir Gelenek başlığıyla ele alınan dokuzuncu makalede; Patrimonyal bürokrasinin, idari ve askeri mekanizmanın unsurlarının, patrimonyal otoritenin akrabaları, yakın arkadaşları ve kendine yakın tebaası arasından seçilmesiyle oluşan düzeni ifade ettiği belirtilmiştir. Sui Hanedanlığı zamanında başlayan ve kısa kesintiler olmasına rağmen 1905 yılına kadar 1300 yıldan fazla sürdürülen ve idari/askeri kademelere yeteneklerine göre memurların alınmasını sağlayan bürokrasi sınavlarının bu gelenekte önemli bir istisna oluşturduğu iddia edilmektedir. Bu çalışmada, Çin'deki bürokrasi sınavlarının tarihsel geçmişini, önemini ve özelliklerini, sisteme dönük eleştirileri ele almayı amaçladığı ifade edilmiştir.

Atebetü'l Hakâyık'ta Değerler Eğitimi Üzerine Bir İnceleme başlığıyla incelenen onuncu makalede; araştırmanın amacının Edib Ahmed Yükneki'nin kaleme aldığı Atebetü'l-Hakâyık adlı eserde yer alan değerleri tespit etmek olduğu belirtilmiştir. Eserde beyitlerin, günümüz Türkçesine çevirisinin yapıldığı günümüz Türkçesine çevirisi yapılan beyitlerin, Türkçe derslerinde aktarılması önerilen değerler çerçevesinde incelendiği ve Atebetü'l-Hakâyık adlı eserin değerler bakımından zengin olduğu sonucuna varıldığı ifade edilmiştir. Atebetü'l-Hakâyık adlı eserin Türkçe öğretiminde değerler eğitimi açısından kullanılabilir nitelikte olduğu sonucuna ulaşıldığı ve eserden alınan metinlerin ders kitaplarında, okuma metinlerinde ve etkinliklerde kullanılması öngörüsü ile çalışma sonuçlandırılmıştır.

Erzurum Masallarının Giriş ve Bitiş Formellerinin Söz Dizimi, başlığıyla kaleme alınan onbirinci makalede; masalların içinde bir takım formel ifadeler bulunduran, olağanüstü unsurlar barındıran sözlü anlatılar olduğu şeklinde ifade ile birlikte, formellerin konularının tüm masallarda ortak olduğu iddia edilmiştir. Ayrıca Erzurum masallarının giriş ve çıkış formellerinin söz diziminin yapısal ve işlevsel açıdan incelenerek cümle yapısının ortaya çıkarılmak istendiği belirtilmiştir.

Önceki sayılarımızda da ifade edildiği üzere dergimiz, yılda iki sayı (Nisan ve Ekim aylarında) yayımlanacak olup, seçici bir şekilde yayın hayatına devam edecektir. Dergimiz hem basılı hem de online yayın şeklinde okuyucularımızın istifadesine sunulmaktadır. Çalışmalarını dergimizde yayımlamak isteyen yazarlar, dergimizin Dergi Park Ulakbim sayfasındaki

(<http://dergipark.gov.tr>) adresinden üye olarak, özgün bilimsel çalışmalarını online olarak gönderebilir ve süreci takip edebilirler. Hakemler (iki hakem oluru) ve yayın kurulu tarafından yayımlanması uygun görülen makaleler öncelikle Dergi Park sisteminden yeni sayımız içinde yayımlanacak, ardından da basılı şekli yazarlara ve hakemlere enstitümüz tarafından gönderilecektir.

Dergimizin yayım hayatını sürdürmesinde maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Abdülhalik KARABULUT ve IC Vakfı yönetim kuruluna şükranlarımı sunuyorum. Dergimizin altıncı sayısına makaleleriyle katkı sağlayan değerli bilim insanlarına, hakemlerimize, dergimizin yönetim ve yayım kurulunda özveriyle görev yapan bütün arkadaşlarıma teşekkür eder; dergimizin bilim camiasını ve eğitim hayatına katkı sağlamasını temenni ederim. Dergimizin gelecek sayılarında değerlendirilmek üzere kıymetli akademisyen dostlarımızın yeni çalışmalarını bekler, tüm okuyucularımıza selam ve saygılarımı sunarım.

Doç. Dr. Faruk KAYA
Editör

